

Van Bethanië naar Gethsémané

Onder alles waar Gods Woord onze aandacht op vestigt, is er niets meer van belang dan het leven en sterven van de Heer Jezus, de Mens geworden Zoon van God. We kunnen niets met dit kostbare onderwerp vergelijken. We beseffen dat het heilig land is dat we hier betreden en doen de schoenen van de voeten. Op geen ander terrein ontbreekt ons het inzicht zo vaak als hier. Moet het ons verwonderen dat het hun die de Heer Jezus omringden, ook zo verging? 'Zij verstonden geen van deze dingen en dit woord was voor hen verborgen en zij begrepen niet wat gezegd werd' (Luk. 18:34).

Hij had de discipelen toch meegedeeld dat alles volbracht moest worden wat aangaande de Zoon des mensen geschreven was door de profeten? Hij had het hun toch nauwkeurig gezegd: 'De Zoon des mensen zal overgeleverd worden aan de overpriesters en de schriftgeleerden en zij zullen Hem ter dood veroordelen en Hem overleveren aan de volken; en zij zullen Hem bespotten en Hem geselen en Hem bespuwen en Hem doden; en op de derde dag zal Hij opstaan' (Mark. 10:33-34).

Hoe duidelijk en nauwkeurig was dit! Op drie plaatsen wordt ons gezegd dat Hij met de twaalf heeft gesproken over Zijn uitgang die Hij zou volbrengen in Jeruzalem. En toch: 'Zij verstonden geen van deze dingen ...'. De openlijke dienst van de Heer eindigt in Mattheüs 25, Markus 13 en Lukas 21. In de daaropvolgende hoofdstukken houdt de Heilige Geest Zich bezig met de geschiedenis van het lijden van de Heer Jezus, het laatste en moeilijkste deel van Diens leven op aarde. In het Evangelie naar Johannes hebben we nog een tussenschakel; de opwekking van Lazarus en de daarmee samenhangende gebeurtenissen. De openlijke dienst van de Heer is daar al afgesloten in hoofdstuk 10.

Terwijl door de hogepriester en de oudsten in geheim overleg het definitieve besluit genomen wordt om Hem te grijpen en te doden, zegt de Heer, nadat Hij al deze woorden geëindigd heeft, voor de laatste maal aan de discipelen wat nu onmiddellijk te wachten staat: 'Gij weet, dat na twee dagen het pascha is en de Zoon des mensen overgeleverd wordt om gekruisigd te worden' (Matth. 26:2).

Begrepen ze Hem nu? Voldeden ze helemaal aan wat nu over hen, of, liever gezegd, wat over hun geliefde Heer losbarsten zou? Na alles wat we zien en horen, moeten we zeggen: *nee*.

Het was aan een vrouw voorbehouden tegenover Hem het juiste gevoel op een gepaste manier tot uitdrukking te brengen. Om ons dit te tonen brengt de Heilige Geest ons een paar dagen daarvoor in het huis van Simon de melaatse, waar de twee zusters nog éénmaal met hun Heer samen waren. Hier zien we Maria, die telkens als van haar gesproken wordt, aan de voeten van de Heer Jezus te vinden is, voor de derde en laatste maal in deze houding, waaruit de volledige overgave van haar hart blijkt. Zij zalft de Heer met echte, zeer kostbare balsem en droogt Zijn voeten af met haar haren, het sierraad van de vrouw. En het huis werd van de balsemgeur vervuld (Joh. 12:3). Wat een betekenisvolle handeling was dat! Het was een betoning van echt meegevoel en liefdevol begrijpen, al spraken anderen ook van verkwisting. Maria had eens het goede deel gekozen, toen zij naar Zijn woord luisterde. Daardoor was ze nu de eerste die in staat was om de dingen goed aan te voelen en zich in de toestand van de Heer te verplaatsen. Zij voelde duidelijker dan alle anderen hoe zich de duistere wolken van haat en vijandschap steeds dreigender boven Zijn hoofd samenpakten.

Daarom was het haar wens haar meegevoel en toegenegenheid voor Hem te tonen. Maar wat kon zij als zwakke vrouw doen? Zij neemt het beste wat ze bezit, breekt de kostbare fles en giet de dure inhoud over het hoofd en de voeten van de Heer Jezus. Daarmee eert zij Hem, zoals het de Koning van Israël, de Dienstknecht van God en de Eniggeborene van de Vader toekwam. Hij stond toch op het punt Zichzelf door de eeuwige Geest onberispelijk aan God op te offeren. 'Want', zegt de Heer, 'dat zij deze balsem op Mijn lichaam gegoten heeft, heeft zij gedaan tot Mijn begrafenis' (Hebr. 9:14; Matth. 26:12; Mark. 14:8).

In Mattheüs, waar ons de Heer als de Messias, en in Markus waar Hij ons als de Profeet wordt voorgesteld, vinden we de zalving van Zijn hoofd. In Johannes, waar we Hem zien als de Zoon van God, zien we de zalving van Zijn voeten. We kunnen wel begrijpen dat Lukas de geschiedenis van dit eerbetoon niet meedeelt. Daar vinden we de Mens Jezus Christus Die in nederigheid op aarde wandelt. De betekenis van de zalving door Maria geeft de Heer Zelf aan, terwijl Hij Zich plaatst tussen haar en de onverstandige discipelen (Matth. 26:8-13). Hij ziet dat deze daad uit haar hart voortkwam. Daarom betuigt Hij plechtig dat 'van wat zij gedaan heeft gesproken zal worden tot haar gedachtenis'. Wat een waarde heeft haar daad voor Zijn hart! Zoals Jonathan bij de vermoeide achtervolging van de aartsvijand wat honing nam, zodat zijn ogen weer helder stonden, zo vond de Heer hier een verkwikking, zoals Hem door geen mens ten deel was gevallen in de dagen van Zijn leven op aarde.

De feestdag, de eerste van de ongezuurde broden, brak aan. We zien de Heer voor dit feest van het paasmaal met de twaalf discipelen aanzitten (Luk. 22:15). Hij zegt: 'Ik heb vurig begeerd dit pascha met u te eten vóórdat Ik lijd'. Voor de Zoon des mensen, de Erfgenaam van alles, definitief verworpen werd, voordat de baren en golven van Gods toorn over het hoofd van de Reine en Onschuldige heen zouden gaan, was het de wens van Zijn hart om nog eenmaal op de bodem van het Goddelijk voorschrift uit Exodus 12 met het zwakke overblijfsel van Zijn volk samen te zijn, voordat Hij als het ware Paaslam Zijn leven en Zijn bloed zou geven.

Maar zelfs op het afscheidstoneel, zoals we dat onder andere zó lieflijk beschreven vinden in Lukas 22 dat het ons begrip te boven gaat – zelfs daarop vallen donkere schaduwen. Niet alleen dat de door de hogepriester gehuurde verrader openbaar werd en met zijn vreselijke plan in de donkere nacht naar buiten ging. We lezen ook van de strijd onder de discipelen: 'Wie van hen geacht moest worden de meeste te zijn' (vs. 24), en dat Simon Petrus zijn Heer driemaal zou verloochenen (hoewel hij het niet geloven wilde en zei?: 'Ik ben bereid met U zelfs in de gevangenis en in de dood te gaan'). Maar de Heer Die dit alles nog veel meer beleefde dan wij kunnen bedenken, schrikt niet terug omdat Hij de Zijnen heeft liefgehad – liefgehad tot het einde (Joh. 13:1). Vóór de maaltijd toonde Hij hun in de zinnebeeldige handeling van de voetwassing dat Hij altijd bereid was de Zijnen met de reinigende kracht van Zijn Woord te hulp te komen. En na de maaltijd geeft Hij hun een kostbare nalatenschap.

Hij wist hoe vergeetachtig wij zijn en hoe de meest aangrijpende scène die de wereld ooit heeft aanschouwd – die van Zijn lijden en sterven – heel vaak maar weinig indrukken in de harten van de Zijnen tevoorschijn roept. Daarom gaf Hij hun Zijn tafel, brood en wijn. Het lichaam dat voor ons is overgegeven en het bloed dat voor ons is vergoten, stellen ons de gestorven Christus voor Die de Vader volkomen verheerlijkte en Die de eeuwige God voor eeuwig bevredigd heeft. 'Doet dit tot Mijn gedachtenis'. Zou deze wens van de Heer, die Hij later opnieuw aan de Zijnen liet herhalen, niet een warme weerklank in de harten van ons allen laten ontstaan (1 Kor. 11:24-25)?

Na de lofzang gaan ze in de nacht naar buiten. De Heer ging, zoals Hij gewoon was, naar de Olijfberg. De woorden die Hij nu tot hen spreekt, zijn afscheidswaarden: ‘Uw hart worde niet ontroerd en zij niet versaagd’ (Joh. 14:1,27). Trouwe Heer! Hij had reden om met Zichzelf bezig te zijn, maar Hij troost, bemoedigt en onderwijst Zijn discipelen. In het huis mag de grote opperzaal de aanleiding voor Hem geweest zijn om te spreken over de vele woningen in het huis van Zijn Vader en de weg erheen. Nu zijn het de wijnbergen op de berghellingen van het dal van Kedron die Hem ertoe brengen te spreken over de tere en innige verhouding van de ranken tot Hem, de Wijnstok (Joh. 15).

Maar ze gaan verder. Achter hen ligt de heilige stad. In het nachtelijke donker verdwijnt de dakrand van de tempel, die anders in het zonlicht zo helder glanst en schittert. Hier zegt de Heer tot hen dat het oude voor hen voorbij is. Hij vertelt dat nu de Trooster zal komen, de Heilige Geest, om hen in de hele waarheid te leiden en hen in te voeren in een nieuwe verhouding tot de Vader (Joh. 16).

Dan heft Hij Zijn ogen op naar de hemel voor een aangrijpend gebed. Hij geeft hen die de Vader Hem uit de wereld gegeven heeft, als het ware terug, opdat de Vader hen in een boze wereld zou bewaren tot aan het einddoel. Hij eindigt met de woorden die alleen Hij tegenover de Vader mag gebruiken: ‘Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook zij bij Mij zijn die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen’ (Joh. 17:24).

‘Nadat Jezus dit gezegd had, ging Hij uit met Zijn discipelen over de beek Kedron, waar een hof was, die Hij met Zijn discipelen inging’ (Joh. 18:1). Kwamen er misschien herinneringen bij Hem boven dat 1.000 jaar geleden een ander door dit dal de helling van de Olijfberg besteeg (2 Sam. 15:30)? Koning David ging deze weg als gevolg van zijn eigen leven – maar de Zoon van David, onze Heer, was daar omdat hier voor Hem de weg zou beginnen die Hij wilde gaan voor de schuld en de zonden van vreemden! Want hier, in het duister van de nacht waarin Hij overgeleverd werd, op deze plaats Gethsémané, werd aan satan, die voor een tijd van Hem geweken was, toegestaan voor de tweede en laatste keer tot Hem te komen. Hier viel de schaduw van het kruis op Zijn weg. Hier gaf de Vader Hem de drinkbeker die Hij wilde drinken – de bittere beker van de toorn van God in het rechtvaardige oordeel over de zonde. Daarvoor was Hij op aarde gekomen. Daar aan het kruis, in de drie uren van duisternis, zou Hij onze zonden in Zijn Lichaam dragen. ‘Hem Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt’ (2 Kor. 5:21). Hoe kon het anders dan dat Zijn heilige ziel terugschrok, toen satan Hem de uitgang (dood) die Hij te Jeruzalem volbrengen zou, in al zijn verschrikking voor ogen stelde.

Het is de Mens Jezus Christus Die hier voor ons staat met het besef van volkomen afhankelijkheid en gehoorzaamheid. Hoe dichter Hij bij de weg kwam die Hij zou inslaan om het reddingsplan van God te volbrengen, hoe meer Hij moest ervaren wat Hem te wachten stond. Hij zei tot de discipelen: ‘Mijn ziel is zeer bedroefd tot de dood toe, blijft hier en waakt’ (Mark. 14:34). Hij verlangde naar medelijden en troost. Hij kon daar aanspraak op maken, maar wist dat Hij bitter teleurgesteld zou worden. De bronnen voor Zijn kracht lagen alleen boven, bij Zijn Vader. Zo ging Hij verder de tuin in. Eerst neemt Hij drie van Zijn vertrouwde discipelen mee, van wie Hij Zich later scheidde. Want Hij ging nog ongeveer een steenworp verder. En daar, in volledige afzondering, knielde Hij neer en bad. Hij viel op de aarde, ja, op Zijn aangezicht. Daar bad Hij met sterk geroep en tranen tot Hem Die Hem uit de dood kon verlossen (Hebr. 5:7). En zoals op Zijn hele weg, behalve in de drie uren van duisternis op het kruis, de hemel boven Hem geopend was en de engelen van God op-en-

neer stegen op de Zoon des mensen, zo was het ook hier. 'En Hem verscheen een engel uit de hemel, die Hem sterkte' (Luk. 22:43).

In de hof van Gethsémané was de Heer Jezus in zware strijd; toen bad Hij des te ernstiger. Zijn zweet werd als grote druppels bloed die op de aarde vielen (let wel: het werd geen bloed, maar het werd groot als bloeddruppels!). Nog aangrijpender dan dit tafereel zijn de woorden die de Heer bidt en die ons door de Heilige Geest worden meegedeeld. Was er geen andere weg? Hij bad of het mogelijk was dat dit uur aan Hem mocht voorbijgaan. Was voor God de Vader niet alles mogelijk? 'Abba, Vader, alles is U mogelijk, neem deze drinkbeker van Mij weg' (Mark. 14:36). 'Mijn Vader, als het mogelijk is, laat deze drinkbeker Mij voorbijgaan; maar niet zoals Ik wil, maar zoals Gij wilt' (Matth. 26:39b).

Niemand wist zo goed als Hij dat juist dit niet mogelijk was voor de Vader. Immers, Hij wilde een weg kunnen openen om zondaren te verlossen en Zijn eeuwige raadsbesluiten ten uitvoer te brengen. Daarom voegt de Heer eraan toe, waaruit Zijn diepe afhankelijkheid en onderworpenheid blijkt: '(...) maar niet zoals Ik wil, maar *zoals Gij wilt*' en '(...) Mijn Vader, als deze Mij niet voorbij kan gaan, tenzij Ik hem drink, *Uw wil geschiede*'. Ook hier, in het enige geval dat Zijn wil schijnbaar tegenover die van Zijn Vader stond, onderwierp Hij Zich en 'Hij is verhoord om Zijn Godsvrucht' (Hebr. 5:7). Hij kwam uit de moeilijke strijd als Overwinnaar tevoorschijn. Terwijl Zijn discipelen van droefheid in slaap waren gevallen, stond Hij op van het gebed en ging Hij in volkomen rust op weg, om de drinkbeker die Hij uit de hand van Zijn Vader aannam, tot het bittere einde te ledigen.

F. von Kietzell